

Praha 18.6.2012
čj. SRS 025367/2012

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00 Praha 6

Zpráva č. 12 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 11.6.–17.6.2012

1. Počasí

V pracovních dnech sledovaného období bylo v oblasti oblačno až zataženo, s častými přeháňkami. Byl zaznamenán také vytrvalý a vydatný déšť. Noční teploty se pohybovaly mezi 4 °C až 12 °C. Denní teploty dosahovaly 16 °C až 21 °C. Víkendové dny přinesly značné oteplení. Nejnižší noční teploty dosahovaly 13 °C až 17 °C, odpolední vystoupaly na 26 °C až 29 °C. Bylo jasno až polojasno. Za celé sledované období spadlo od 5 mm do 35 mm srážek. Vál mírný, většinou jihovýchodní a jihozápadní vítr.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Stav některých porostů se díky srážkám viditelně zlepšil. V současnosti již postupně začíná ubývat práce v porostech. Ve chmelnicích probíhá kultivace meziřadí. V porostech brambor probíhá insekticidní a fungicidní ochrana. Byla zahájena sklizeň raných brambor.

OBILNINY

Dlouhodobý nedostatek srážek se v sušších oblastech projevil odumíráním spodních listů rostlin. Některé porosty obilnin zůstaly i po deštích nevratně poškozeny. Ozimé ječmeny začaly žloutnout a háčkovat. Zvyšují se výskyty chorob v porostech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 65-73 BBCH)

(střed květu: 50 % prašníků zralých - časná mléčná zralost)

V porostu podezřelém z výskytu virových zakrslostí byl v okrese Příbram odebrán vzorek, ve kterém byl laboratorně potvrzen výskyt virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus WDV).

První výskyty padlí pšenice (Blumeria graminis f. sp. tritici) zjištěn v okrese Benešov (Pocerady, 12.6.). V okrese Kladno narostl všeobecný výskyt choroby. V klasech však zatím nebyla pozorována.

Střední výskyty hnědé rzivosti pšenice (Puccinia persistens subsp. triticina) pozorovány v okrese Beroun (Železná, 12.6.). V opakovaném slabém výskytu zjištěny v okrese Praha-východ (Dřísy, 14.6.).

První výskyt žluté rzivosti pšenice (Puccinia striiformis) pozorován v okrese Benešov (Pocerady, 12.6.).

Slabé příznaky růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*, *Gibberella avenacea*, *Monographella nivalis*) pozorovány v klasech v okrese Kladno (Zlonice, Jarpice, 12.6.). Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin. Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace, nebo při ohrožení v době kvetení.

V okrese Benešov (Pocerady, 12.6.) zjištěn první slabý výskyt tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*). Střední výskyt zjištěn v okrese Beroun (Železná, 12.6.).

Střední výskyty tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*) sledovány v okrese Beroun (Železná, 12.6.) a Příbram (Kosova Hora, 12.6.).

Opakovaný velmi slabý výskyt světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) pozorován v okrese Rakovník (Mutějovice, 14.6.).

První výskyty kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) pozorovány v okrese Benešov (Pocerady, 12.6.). V okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 14.6., Církvice, 15.6.) opakovaně pozorovány slabé výskyty.

Opakované rozsáhlé výskyty kolonií kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány na listech rostlin v okrese Kladno (Beřovice, 12.6., Smečno, 15.6.). Další slabé výskyty pozorovány v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 14.6., Církvice, 15.6.). První výskyt zjištěn v okrese Benešov (Mrač, 14.6.).

Další slabé výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zjištěny v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 14.6., Církvice, 15.6.).

Silný výskyt obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v porostech byl pozorován v okrese Mladá Boleslav (Velké Všelisy, 15.6.). V okrese Rakovník (Mutějovice, 14.6.) pozorovány slabé výskyty.

JEČMEN OZIMÝ (RF 69-83 BBCH)

(konec květu - časná těstovitá (vosková) zralost)

Silné výskyty padlí ječmene (*Blumeria graminis* f. sp. *hordei*) pozorovány v okrese Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 11.6.) na horních listech (F a F1) rostlin.

Slabé výskyty růžovění klasů ječmene (*Gibberella zeae*, *Gibberella avenacea*, *Monographella nivalis*) byly zjištěny v klasech rostlin v okrese Kladno (Kačice, 15.6.). (Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

Střední výskyty kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány na listech v okrese Mělník (Byšice, 15.6.). První výskyty zjištěny v okrese Benešov (Mrač, 14.6.).

Ve středních výskytech zjištěna v okrese Mělník (Byšice, 15.6.) mšice střemchová (*Rhopalosiphum padi*). První slabé výskyty zjištěny v okrese Benešov (Mrač, 14.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 51–71 BBCH)

(střed metání: báze ještě v pochvě - první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti, obsah zrn vodnatý)

Střední výskyt síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Mělník (Čečelice, 15.6.) a Rakovník (Kolešovice, 12.6.). První slabé výskyty pozorovány v okrese Beroun (Vráž, 15.6.).

Slabé výskyty kolonií mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zjištěny v okrese Mělník (Čečelice, 15.6.).

Slabé výskyty kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány v okrese Mělník (Čečelice, 15.6.) a Rakovník (Kolešovice, 12.6.). Rozsáhlé kolonie pozorovány v okrese Kladno (Zlonice, 12.6.).

První výskyty larev vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*) sledovány v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 11.6., Kosova Hora, 12.6.).

Silný výskyt larev kohoutků (*Oulema* spp.) pozorován v okrese Mladá Boleslav (Čistá, 14.6.). Střední výskyt zjištěn v okrese Kutná Hora (Miskovice, 15.5.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 51-73)

(první květní pupeny viditelné mimo listy - asi 30 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

Přetrvávající střední výskyty **hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** pozorovány v okrese Rakovník (Kolešovice, 12.6.).

První slabé výskyty **rzivosti hrachu (*Uromyces pisi*)** zjištěny v okrese Kladno (Žižice, 12.6.).

Slabý výskyt **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** zjištěn v okrese Kutná Hora (Košice u Nepoměřic, 14.6.). V okrese Kladno (Pchery, Žižice, 12.6.) a Rakovník (Kolešovice, 12.6.) pozorovány pouze ojedinělé výskyty kolonií v porostech.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10 místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

Zjištěn první slabý výskyt larev **listopasů (*Sitonia* sp.)** na kořenech rostlin v okrese Benešov (Pyšely, 11.6.).

V oblasti nebyly ve feromonových lapácích zjištěny výskyty **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)**.

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapáků, kdy se 2x týdně zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření cíleno proti líhnoucím se housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 71-80)

(asi 10 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti - asi 10 % šešulí vyzrálo; semena černá a tvrdá)

Na šešulích zjištěny první velmi slabé výskyty **plísně šedé na řepce (*Botryotinia fuckeliana*)** v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 11.6.) a opakovaný slabý výskyt na stoncích i šešulích zjištěn v okrese Praha-východ (Konětopy, 15.6.).

Opakované slabé příznaky **verticiliového vadnutí řepky (*Verticillium* spp.)** pozorovány v okrese Beroun (Hýskov, 12.6.).

První příznaky napadení **černí řepkovou (*Alternaria brassicae*)** na šešulích pozorovány v okrese Praha-východ (Konětopy, 15.6.).

Slabé výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Jakub, 14.6., Tuchtovice, 15.6.) a Praha-východ (Konětopy, 15.6.).

MÁK SETÝ (RF 41-45)

(objevení mladého poupěte mezi listy růžice - fáze mladého poupěte)

Pouze již slabé výskyty **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** pozorovány v porostu v okrese Rakovník (Kolešovice, 15.6.).

Zjištěno silné zaplevelení porostu **zemědýmem lékařským (*Fumaria officinalis*)** hlavně na souvratích v okrese Rakovník (Kolešovice, 15.6.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 31-69)

(počátek prodlužovacího růstu; cca 15 cm - květ ukončen)

Zjištěny slabé příznaky výskytu **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** v okrese Mělník (Čečelice, 14.6.).

První výskyty vajíček (12.6.) a první výskyty larev L1 (15.6.) **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** zjištěny v okrese Příbram (Kosova Hora). Střední výskyty larev L a L1 pozorovány v okrese Kutná Hora (Tuchotice, 15.6.). Střední výskyty larev L1 a L2 zjištěny v ranobramborářské oblasti okrese Kutná Hora (Bernardov, Lišice u Sukovic, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, 12.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha pak 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 18-31)

(8. list vyvinutý - 1. kolénko patrné)

Silné výskyty **kyjatyk osenní (*Sitobion avenae*)** pozorovány v okrese Rakovník (Heřmanov, 12.6.). V okrese Kladno (Lány, 15.6.) zjištěny první slabé výskyty.

V okrese Kladno (Vrbičany, 12.6., Lány, 15.6.) zjištěna v porostech okřídlená **mšice střemchová (*Rhopalosiphum padi*)**.

ŘEPA CUKROVKA (RF 33-37)

(listy pokrývají 30 % povrchu půdy - listy pokrývají 70 % povrchu půdy)

V porostech zjištěny opakované slabé výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)** v okrese Kutná Hora (Jakub, 14.6., Miskovice, 15.6.).

Slabý výskyt **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** sledován v okrese Kutná Hora (Miskovice, 15.6.).

CHMEL

CHMEL (RF 35-37)

(rostliny dosáhly 50 % výšky drátu - rostliny dosáhly 70 % výšky drátu)

Slabý výskyt **plísňě chmelové (*Pseudoperonospora humuli*)** byl opakovaně zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 12.6., Mutějovice, 14.6.) a v okrese Kladno (Vrbičany, 12.6.). Úhrn srážek a teplé počasí koncem týdne může následně ovlivnit šíření plísňě chmelové.

Slabé výskyty **svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*)** pozorovány v okrese Rakovník (Kolešovice, 12.6., Mutějovice, 14.6.) a v okrese Kladno (Vrbičany, 12.6.).

Slabé výskyty kolonií **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)** pozorovány na listech v okrese Rakovník (Kolešovice, 12.6., Mutějovice, 14.6.).

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

Lokální silné poškození listů **dřepčíkem chmelovým (*Psylliodes attenuatus*)** pozorováno v okrese Kladno (Vrbičany, 12.6.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 74)

(průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené; velikost vlašského ořechu)

První slabý výskyt **rzivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** pozorován v okrese Kladno (Kokovice, Vinařice, 12.6.).

JABLOŇ (RF 71-75)

(velikost plodu do 10 mm, opad plodů po květu - plod dosahuje asi polovinu konečné velikosti)

Silný výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 14.6.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Zjištěny silné výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na zanedbaných stromech v okrese Kladno (Slaný, Vinařice, 12.6.).

Včasná a opakovaná mechanická odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

V okrese Kutná Hora (Kaňk u Kutné Hory, 11.6., 14.6.) pozorovány silné výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. V okrese Mladá Boleslav (Březinka, 14.6.) zjištěn střední výskyt škůdce. Ostatní výskyty v oblasti dosahovaly slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček/100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Střední výskyty **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Kaňk u Kutné Hory, 11.6., 14.6.), Praha-východ (Otice u Svojsovic, 14.6.) a Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 14.6.). Ostatní výskyty dosahovaly pouze slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

V oblasti nebyly pozorovány výskyty **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 74-75)

(průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené - plod dosahuje asi 50 % konečné velikosti)

Nebyly zjištěny výskyty **makadlovy broskvoňové (*Anarsia lineatella*)** ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 13.6.).

SLIVONĚ (RF 73-75)

(druhý opad plodů; červenový - plod dosahuje asi polovinu konečné velikosti)

V okrese Kolín (Velim, 12.6.) zjištěn silný výskyt imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonových lapácích. Tamtéž zjištěn dne 15.6. střední výskyt. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé nebo bez výskytu.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

TŘEŠEŇ (RF 81-85)

(počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu; zesvětlení - pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

Na lepových deskách nebyl zjištěn výskyt virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrušky, 13.6.).

Potřebu chemické ochrany určíme A) podle denních úlovků imag na žlutých lepových deskách (práh škodlivosti je 0,5 jedinců/lapák při slabé násadě, 1,0 jedinců/lapák při střední násadě a 1,5 jedinců/lapák při vysoké násadě. B) kontrolou síly kladení škůdce. Odebíráme a kontrolujeme 100 plodů. Práh škodlivosti je 1 % napadených plodů.

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 85-87)

(první plody získávají odrůdově specifické zbarvení - hlavní sklizeň, většina plodů zbarvena)

Výskyty šedé hniloby jahod (*Botryotinia fuckeliana*) pozorovány plošně na zrajících plodech v okrese Nymburk u drobných zahrádkářů.

RÉVA VINNÁ (RF 57-63)

(květenství je zcela vyvinuté, jednotlivé kvítky odstávají - začátek kvetení, 30 % čepiček opadlo)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Beroun (Karlštejn), Kutná Hora (Svatý Mikuláš, Kutná Hora) a Mělník (Mělník) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*).

Ve feromonových lapácích zjištěn pouze obaleč mramorovaný (*Lobesia botrana*) ve slabých výskytech v okrese Kutná Hora (Svatý Mikuláš, 15.6.) a Mělník (Mělník, 15.6.). V okrese Beroun (Karlštejn) a Kutná Hora (Kutná Hora) nebyly zjištěny výskyty ve sledovaném období.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělých obalečů jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan